

lederrolle, at han helt glemmer at orientere sig og finde ud af, hvilken vej der nu var den rigtige. Resultatet er fatalt, da vædderen og hele flokken, der jo blindt fulgte ham, går ind over en bjergside, som er så glat, at de slet ikke får fodfæste, og hele flokken med vædderen i spidsen falder ud over klippekanten og ned i havet.

Netop dette digt er digtet i forbindelse med den udvikling, som Effersøe så for sig i begyndelsen af sidste århundrede omkring selvstændighedsspørgsmålet. Og min påstand – hvis vi nu skruer tiden frem til det dagsaktuelle – har været, at jeg desværre tydeligt kan se nøjagtig samme tendens for mig.

Det kan selvfølgelig være fristende for politiske magtpersoner at indtage en sådan rolle som vædderen. Og desværre må vi konstatere, at hos en del af befolkningen ligger der et latent behov for at følge trop med den lederskikkelse, der nu viser sig egnet.

Vi opfatter ikke i vores hverdag forholdet til Danmark som en trussel mod vores overlevelse eller eksistens, således som nogle prøver på at give udtryk for. Og selv om det ihærdigt bliver forsøgt at piske en stemning op imod Danmark for alt mellem aftalebrud og rendyrket imperialism, jamen så er sagen den, at den almindelige færing ikke opfatter rigsfællesskabet som en belastning, tværtimod.

Almindelige færing er opfatter ikke selvstændigheden som et enten-eller spørgsmål eller som et sort-hvidt billede. Lad os derfor tage gamle Effersøes tanker til os: at det er nødvendigt, at man i sådan en stor sag dyrker den brede konsensus, der er i den færøske befolkning omkring dette her spørgsmål.

Ethvert eksperiment og ethvert forsøg bør have et formål. Man vil opnå et eller andet, som måske i det tidlige stadium ligger i det ukendte. Man vil gerne opnå en forbedring af tingenes tilstand. Politik er eller bør ikke være så meget anderledes.

Man træffer beslutninger for at forbedre forholdene for så mange som muligt. Politiske beslutninger bør ikke gå ud på, at man gerne vil skrive sit eget navn i historiebøgerne, men på, at man i den lille stue huskes i stilfærdig taknemlighed.

Nationalismen har ikke nogen særlig høj prioritet i vores ideologiske model, hvorimod situationen er den modsatte hos republikanerne. Men før vi kaster befolkningen ud i en folkeafstemning, har den krav på at få svar på nogle spørgsmål. Først og fremmest: Hvilke konse-

kvenser vil den suveræne færøske stat få for den almindelige færings almindelige hverdag?

En udtrædelse af rigsfællesskabet er ikke for os i Socialdemokratiet et mål i sig selv, lige så lidt som ønsket om en fortsættelse i rigsfællesskabet er et mål i sig selv. Det er de samfundsrelaterede konsekvenser, der har betydning.

Det er politikernes opgave at sørge for, at vi i hele diskussionen har jordfæste, at vi ved, hvad vi gør, og at vi ved, hvilken kurs vi sætter. Det er heller ikke nemt at erindre folk om, at det er hverdagens muligheder, der tæller. Det ville være lettere at lade sig rive med af stemningen. Men hvem har egentlig sagt, at det skulle være nemt?

Hvorfor tænker I ikke lige så optimistisk og positivt som republikanerne? Hvorfor skal I hele tiden minde os om det grå og det kedelige? Hvorfor snakker I om levestandard, skattetryk, afgifter, uddannelser, sociale ydelser, muligheder til alle osv.? Hvorfor snakker I ikke om det færøske sprog, det færøske flag, den nationale identitet, Olafesten?

Jamen det gør vi også. For os er det en selvfølge, som vi ikke bruger så meget tid på at diskutere. Intet parti på Færøerne har mere ihærdigt og ærligt kæmpet for disse værdier end netop vores parti. Men disse er for os alt for helige til at misbruge.

På den anden side ser vi det som vores hovedopgave at komme hverdagen i hu. At påtage sig rollen som den grå hverdags samvittighed er meget sværere end opgaven hos dem, der følger vædderen. Vi skal formulere os meget bedre, vi skal bruge flere ord og flere argumenter, og så er det alligevel ikke sikkert, at det lykkes. Nå, men det gør det nok i sidste ende.

Når det er sagt, må jeg også erindre om, at selvfølgelig bor der også i vores hjerter et brændende ønske om, at vi færing er tager fuldt ansvar for vores eget land. Det skal der ikke herske nogen som helst tvivl om. Og det er da vores klare målsætning, at vi stadig udbygger vores selvbestemmelse på alle områder. Men for en socialdemokrat vil der alligevel under normale omstændigheder kunne vise sig fordele ved at gå ind i et samarbejde. Samarbejdsformen giver parterne i samarbejdet en fælles og gensidig styrke.

Det skal ikke forstås på den måde, at vi ikke vil vide af den politiske frihed – tværtimod – men vi vil ikke betale en pris for den politiske suverænitæt, der betyder en kraftig nedgang i den personlige frihed. Hvis den politiske frihed